

5. **Ratingsmodel for mad og måltider i Københavns Kommune - Køkkenløftet (2010-13420)**

Københavns Madhus har udarbejdet en model for kvalitetsvurdering af mad og måltider, som Københavns Kommune har ansvaret for. Borgerrepræsentationen skal nu tage stilling til den endelige version efter, at ”Køkkenløftet” har været testet og været i intern og ekstern høring.

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at kommunens institutioner og køkkener kvalitetsvurderes på baggrund af ”Køkkenløftet” og med den i indstillingen beskrevne udrulningstakt,
2. at udvalgene afholder 80 ratingforløb med den i økonomiafsnittet beskrevne fordelingsnøgle. Institutioner der indgår i ratingforløbet, udvælges af forvaltningerne i samarbejde mellem Københavns Madhus, samt
3. at udgifterne på 2,1 mio. kr. til kvalitetsvurdering overføres til Københavns Madhus og finansieres af Økonomiudvalgets bevilling, Økonomiforvaltningen drift, funktion 6.45.51.1.

Problemstilling

På opdrag fra Borgerrepræsentationen har Københavns Madhus udviklet et værktøj til at vurdere kvaliteten af maden og måltiderne i de enkelte institutioner – både på skolen, daginstitutionen og på plejehjemmene. Ordningen skal således være et værktøj for den enkelte institution til at udvikle de køkkenfaglige kompetencer, forbedre arbejdsmiljøet og videreuddanne medarbejderne.

Køkkenløftet er bygget op om tre grundlæggende skridt.

- Institutionen tilslutter sig Køkkenløftets 5 dogmer om god mad.
- Institutionen bliver vurderet efter ratingmodellen og får resultaterne i form af en rapport.
- På baggrund af ratingen udvikler og igangsætter Københavns Madhus og institutionen i fællesskab en udviklingsplan, der inkluderer rådgivning og uddannelse.

Den 2. juni 2009 besluttede Økonomiudvalget at sende ratingmodellen, ”Køkkenløftet”, i høring hos forvaltninger og eksterne organisationer med henblik på en endelig godkendelse i Borgerrepræsentationen ultimo 2009 /primo 2010. Samtidig blev Køkkenløftet i 2009 testet i 36 institutioner.

I Budgetforliget indgår følgende aftaletekst:

”Parterne er derfor enige om at afsætte 2,1 mio.kr. i driftsmidler fra 2010 og frem til implementeringen af Køkkenløftet. Parterne er enige om, at Madhuset i implementeringen af ordningen skal være særlig opmærksom på at minimere de administrative byrder for de mindre institutioner, eksempelvis i forhold til kontrolbesøg fra andre myndigheder.”

Høringssvarene præsenteres i denne indstilling sammen med forslag til, hvordan kritiske punkter kan imødekommes i det fremtidige arbejde.

Løsning

I forhold til ønskerne i budgetforliget om at minimere de administrative byrder for de mindre institutioner i forbindelse med Køkkenløftet er det noget som Københavns Madhus har meget fokus på i det kommende arbejde, f.eks. overvejes det om brugen af spørgeskemaer er noget der kan udgå af den samlede vurdering, da dommervurderingen er tilstrækkelig som grundlag for udviklingsforløbet. I forhold til kontrolbesøg fra andre myndigheder, ligger mange af målepunkterne i Køkkenløftet op ad de officielle anbefalinger i f.eks. de officielle ernæringsanbefalinger og i forhold til egenkontrollen.

Høringen sluttede ultimo august, hvor der var indkommet i alt 15 høringssvar. Københavns Madhus har efterfølgende haft mulighed for at læse høringssvarene og give deres bemærkninger hertil, jf. bilag 3.

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at høringssvarene overordnet set er positive, om end enkelte kritiske punkter er rejst.

1. *Bureaukrati.* Det bliver pointeret, at en tilmelding til ”Køkkenløftet” ikke skal tage for mange ressourcer fra kerneopgaverne. Undervejs i et ratingforløb er der brug for 4 spørgeskemaer af 15 minutter og herudover vil der primært være brug for allerede eksisterende dokumenter. Den løbende tilbagemelding til Københavns Madhus fra størstedelen af de 36 deltagende institutioner viser, at ”Køkkenløftet” ikke er en uoverkommelig bureaukratisk opgave. Københavns Madhus vil fremover prioritere, at ordningen ikke bliver en bureaukratisk belastning for den enkelte institution.
2. *Brugerinddragelse.* Flere høringssvar bemærker, at brugernes oplevelse af måltidet skal inddrages i den samlede vurdering. Københavns Madhus har fokus på en øget grad af brugerinddragelse, men har haft svært ved at løse problemet pga. meget forskellige kundegrupper. Københavns Madhus vil nu i samarbejde med relevante forvaltninger, institutioner og interessenter udvikle metoder til øget brugerinddragelse.
3. *Afrapportering.* Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ønsker en afklaring af, hvordan afrapportering af resultaterne af et ratingforløb bedst tilrettelægges. Økonomiforvaltningen

foreslår, i overensstemmelse med Københavns Madhus, at afrapporteringen sker løbende til institutionen og den relevante forvaltning. En status for hele kommunen som helhed indgår i forbindelse med årsrapporten for Københavns Madhus.

4. *Frivillighed*. Flere høringssvar bemærker, at man kun ved frivilligt engagement opnår den ønskede effekt af ratingordningen. ”Køkkenløftet” er som udgangspunkt frivilligt. Økonomiforvaltningen bemærker, at for at sikre den bedste effekt bør der være en dialog mellem forvaltningerne, institutionerne og Københavns Madhus om, hvordan de pågældende institutioner involveres på en hensigtsmæssig måde. I særlige tilfælde kan den enkelte forvaltning gøre det obligatorisk for en enkelt institution at deltage, såfremt der er tale om et øget behov for at opgradere kvaliteten af den mad som serveres på institutionen.
5. *Tilpasning*. Flere høringssvar bemærker, at ratingordningen skal tilpasses de mange forskellige produktions- og institutionstyper. Københavns Madhus er opmærksomme på dette og noterer, at ”Køkkenløftet” allerede er tilpasset plejehjem, daginstitutioner, kantiner, kulturhus og sportshaller/cafeer og vil inden bedømmelse også tilpasses sociale institutioner samt centralkøkkener og modtagerkøkkener.
6. *Klager*. Teknik- og Miljøforvaltningen påpeger problemet med, at klager over vurderinger skal rettes til Københavns Madhus. Københavns Madhus tager dette til efterretning og foreslår, at klager over en vurdering fremover skal rettes til den relevante forvaltning.

Udover ovennævnte kritikpunkter har Ældre Sagen i København fremsendt en række kritikpunkter i deres høringssvar. De Københavnske Ældreråd har dog fremsendt et positivt høringssvar. Blandt Ældre Sagens kritikpunkter kan nævnes manglen på brugerindflydelse og Københavns Madhus’ rolle som uvildig dommer. Økonomiforvaltningen har den 7. december 2009 afholdt et møde med Ældre Sagen og Københavns Madhus for at få uddybet Ældre Sagens kritikpunkter. På mødet blev bl.a. drøftet det fremadrettede arbejde i forhold til større brugerinddragelse, muligheden for at inddrage smagspanelet (panel af ældre smagsdommere nedsat af SUF i samarbejde med Ældre Sagen) i Køkkenløftet og muligheden for større fleksibilitet i anvendelse af råvarer, herunder brugen af frostvarer i madlavningen.

”Køkkenløftet” har samtidig været i test i 36 institutioner (5 plejehjem og 31 daginstitutioner) i 2009. Københavns Madhus har i efteråret 2009 afholdt en række evalueringseminarer, jf. bilag 4 for tilbagemeldingerne fra plejehjemmene og den 12. november 2009 blev der afholdt den første diplomfest, hvor en række diplomer blev uddelt til de deltagende institutioner i Køkkenløftet, bl.a. for Det Fuldendte Måltid og Det Bæredygtige Måltid. På institutionerne har der været stor tilfredshed med testplanerne.

Økonomi

I forbindelse med budget 2010 blev der afsat 2,1 mio. kr. i driftsmidler fra 2010 og frem til

implementeringen af Køkkenløftet. Et ratingforløb koster 25.000 kr. pr. institution, svarende til, at ca. 80 institutioner over to år kan gennemgå et ratingforløb.

De 80 ratingforløb foreslås fordelt på Børne- og Ungdomsudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget, Socialudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Teknik- og Miljøudvalget samt Beskæftigelses- og integrationsudvalget efter en fordelingsnøgle, hvor der tages hensyn til:

- Antallet af institutioner
- Udstrækningen af den forplejning der tilbydes

Tabel 1: Oversigt over antal af ratingforløb fordelt på udvalg

Udvalg	Ca. antal institutioner	Antal ratingforløb
Børne- og Ungdomsudvalget	840	36
Sundheds- og Omsorgsudvalget	57	18
Socialudvalget	120	18
Kultur- og Fritidsudvalget	61	4
Teknik- og Miljøudvalget (egne kantiner)	6	2
Beskæftigelses- og integrationsudvalget (egne kantiner)	11	2
I alt	1094	80

Forvaltningerne har ingen udgifter forbundet med ratingforløb, udover den tid som institutioner bruger, da udgifterne til ratingen afholdes af Københavns Madhus.

Forvaltningerne udvælger selv hvilke institutioner der skal indgå i ratingforløb, men for at sikre den bedste effekt bør der være en dialog mellem forvaltningerne, institutionerne og Københavns Madhus om, hvordan de pågældende institutioner involveres på en hensigtsmæssig måde.

Udover de 2,1 mio. kr. afsat i budgetaftalen for 2010 kommer de ca. 1 mio. kr., som Københavns Madhus har til rådighed i sit budget til at drive ordningen administrativt.

Videre proces

Der vil ske en udvælgelse af institutioner, så "Køkkenløftet" kan påbegyndes primo 2010. Institutionerne udvælges på baggrund af en tæt dialog mellem Københavns Madhus og de involverede forvaltninger. Den løbende afrapportering vil ske til den pågældende institution og den relevante forvaltning, og en årlig status for hele kommunen vil indgå i årsrapporten for Københavns Madhus, som forventes at udkomme i efteråret 2010.

Claus Juhl

/Bjarne Winge

bilag

[1 - Høringsparter](#)

[2 - Hørings svar](#)

[3 - Københavns Madhus' bemærkninger](#)

[4 - Tilbage meldinger fra plejehjem](#)

[5 - Køkkenløftet](#)

